

Det mener DSR: Fremtidens sundhedsvæsen

Patienterne har brug for 6.000 flere sygeplejersker i 2025

En forudsætning for at målsætningen om øget sammenhæng, kvalitet og effektivitet er, at der er et tilstrækkeligt antal sygeplejersker med de rette kompetencer til at løfte opgaverne. International forskning viser, at en stigning i antallet af patienter per sygeplejerske øger risikoen for dødelighed hos indlagte patienter samt risiko for erhvervede hospitalsinfektioner.

Stor mangel på sygeplejersker og ubesatte stillinger

Manglen på sygeplejersker er stor og forventes at stige. Den seneste opgørelse fra Arbejdsmarkedsstyrelsen viser svære rekrutteringsvanskeligheder og meget lav ledighed blandt sygeplejersker i hele landet (under 0,5 pct.). Det er en forværring fra de foregående år.

Til trods for en øget dimensionering på sygeplejerskeuddannelsen på 15 pct. over de sidste 4 år viser en fremskrivning foretaget af Center for Regional og Turismeforskning for DSR, at manglen forventes at være på mindst 6.000 sygeplejersker i 2025.

Der mangler også uddannede sundhedsplejersker. Alle dele af landet melder om vanskeligheder ved at rekruttere til ledige stillinger, og manglen forventes at stige.

Dansk Sygeplejeråd anbefaler:

Øget dimensionering og mindre frafald på sygeplejerskeuddannelsen samt god start på arbejdslivet

- Øg uddannelsens dimensionering med 20 pct. årligt. Det vil give ca. 2.000 sygeplejersker mere i 2025.
- Sæt markant ind over for frafald på sygeplejerskeuddannelsen, bl.a. ved at afsætte ressourcer til at gøre den kliniske del af uddannelsen bedre og mere attraktiv. Hvis frafaldsprocenten kan reduceres fra nuværende ca. 25 pct. til 15 pct., vil det give ca. 2.600 sygeplejersker mere i 2025.
- Stil krav til arbejdsgiverne om gode introduktionsprogrammer, mentorordninger og godt arbejdsmiljø for nyuddannede, så de kommer godt i gang og bliver i faget.

Gør det muligt for flere sygeplejersker at vælge fuldtid fremfor deltid

- Arbejdsgiverne skal forpligtes på at udbyde stillinger på fuldtid. Det skal være sygeplejerskens ønske at gå på deltid, ikke arbejdsgiverens planlægningsbehov.
- Nyuddannede sygeplejersker skal have ret til et arbejde på fuld tid i mindst ½ år efter endt uddannelse.
- Sygeplejersker skal have ret til at konvertere en deltidsansættelse til en fuldtidsansættelse.

Systematisk udvikling af kompetencer og specialiserede sygeplejersker

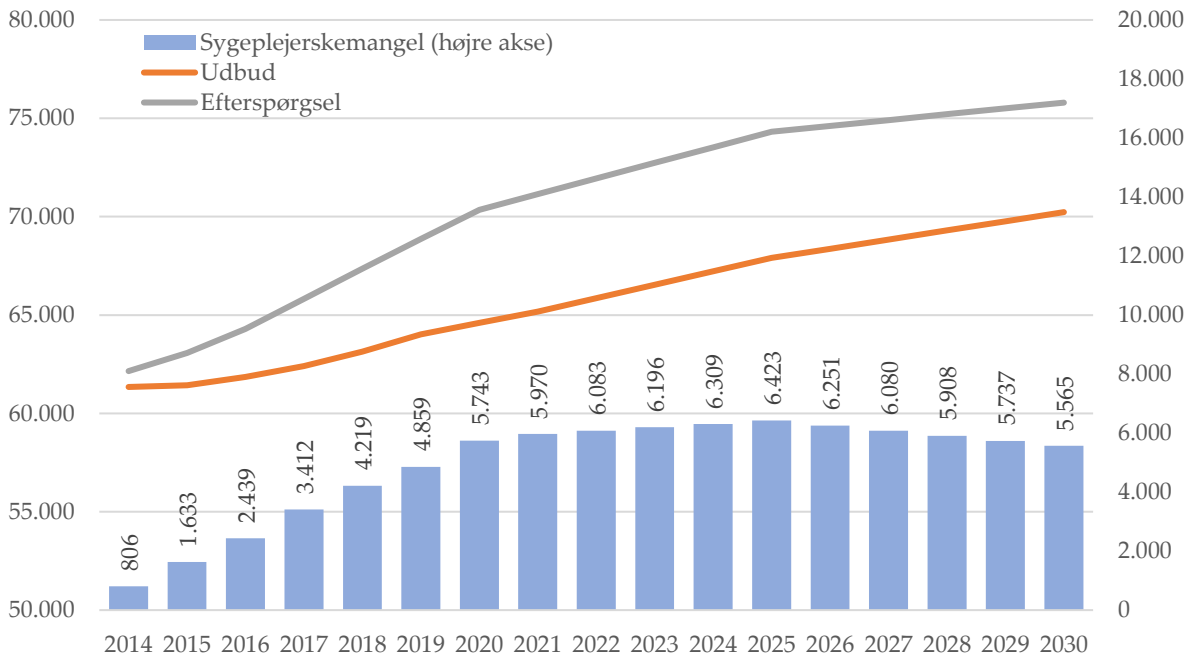
- Sundhedsstyrelsen skal forpligtes til årligt at kortlægge behovet for sygeplejersker, herunder for specialiserede kompetencer. Kortlægningen skal følges op af tiltag i form af justeret dimensionering på sygeplejerskeuddannelsen, specialuddannelser mv.
- Der skal være relevante karriereveje for alle sygeplejersker. F.eks. bør der være en specialuddannelse inden for alle større områder.
- Sundhedsplejerskeuddannelsens dimensionering skal øges med 20 pct.

Gør det attraktivt at blive længere tid i faget

- Løft normeringerne, så der er et tilstrækkeligt antal sygeplejersker til at løfte hverdagens opgaver med høj kvalitet og ud fra en patientcentreret tilgang, og så sygeplejerskerne har et sundt arbejdsmiljø.
- Sørg for attraktive seniorordninger og familievenlige arbejdsforhold.
- Sæt særligt fokus på rekruttering og fastholdelse af sygeplejersker til særligt udfordrede områder, herunder medicinske og geriatriske afdelinger samt psykiatrien.
- Politisk lønreform, som indfører ligeløn i Danmark.

Det mener DSR: Fremtidens sundhedsvæsen

Figur 1. Udbud/efterspørgsel efter sygeplejersker 2014-2030.

Kilde: CRT og beregninger foretaget af DSR Analyse

Note: Figuren er en fremskrivning af udbuddet og efterspørgslen på sygeplejersker med udgangspunkt i situationen i 2013 (på baggrund af bl.a. uddannelsesstat og demografisk udvikling). Figuren tager således ikke højde for evt. mangel på sygeplejersker før 2013.

FAKTA: Konsekvenser af underbemanning

- International forskning (RN4CAST) viser, at en øgning i en sygeplejerskes arbejdsmængde med én patient øger sandsynligheden for, at en patient dør inden for 30 dage efter indlæggelse med 7 pct.
- Antallet af patienter per sygeplejerske har betydning for risiko for hospitalserhvervede infektioner. Udbrændthed hos sygeplejersker har signifikant betydning.
- Analyser foretaget af DSR viser, at tre ud af fire sygeplejersker i regionerne inden for den seneste måned har oplevet at være for få sygeplejersker på arbejde i forhold til arbejdsopgaverne. Stort set alle vurderer, at underbemanningen har negative konsekvenser for kvaliteten af sygeplejen og behandlingen. Ni ud af 10 vurderer, at underbemanningen har negative konsekvenser for patientsikkerheden. Flest sygeplejersker håndterer oftest underbemanning ved at arbejde hurtigere/mindre grundigt eller ved at springe pauser over. En ud af fem håndterer underbemanning ved at udskyde eller aflyse aftaler med patienter.

Kilde: Linda Aiken m.fl. "Nurse staffing and education and hospital mortality in nine European countries: a retrospective observational study", *The Lancet*, 2014. Jeannie P. Cimiotti, Linda Aiken m.fl. "Nurse staffing, burnout, and health care-associated infection", 2012. Samt DSR Analyse, 2018

FAKTA: Nyuddannede sygeplejerskes start på arbejdsmarkedet

- 7 pct. af nyuddannede sygeplejersker har været sygemeldt pga. fysiske faktorer i arbejdsmiljøet. 14 pct. har været sygemeldt pga. psykiske faktorer
- Fire ud af fem nyuddannede sygeplejersker angiver, at stort arbejdspress i høj eller nogen grad er et problem for dem i deres nuværende arbejde.

Kilde: DSR Analyse, 2018